

AİLE BÜLTENİ

15 TEMMUZ İMAM HATİP ORTAOKULU REHBERLİK VE PSİKOLOJİK DANIŞMA SERVİSİ

AİLE BÜLTENİ

MESLEK SEÇİMİNDE AİLENİN ROLÜ

Hazırlayan

Psikolojik Danışman Hatice YILDIRIM

- Meslek Seçiminde Rol Oynayan Faktörler
- Mesleki Tercihde Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar
- Meslek Seçerken Cevap Aranacak Sorular
- Ailelere Öneriler

Kariyer gelişimi okul öncesi yıllarda başlar. Ergenlik döneminde bireyin kendi tercihlerinin gelişmesiyle hız kazanır.

Meslek seçiminde temel amaç kişinin mutlu olabileceği bir geleceğin planlanmasıdır. Çünkü insan hayatının en önemli dönüm noktalarından birisi olan meslek seçimi, insanın kendi yaşam tarzını da belirlemesi demektir.

Çocuklarınız geleceğini şekillendirirken ebeveynler olarak bu konuda farkındalık kazanmanız bu süreçte onlara destek sağlamanız adına önemlidir. Bu sayımızda sizler için meslek seçiminde ailenin rolünü ele aldık, keyifli okumalar.

MESLEK SEÇİMİNDE ROL OYNAYAN FAKTÖRLER

- *İlgi ve yetenekler*
- *İstek ve hayaller*
- *Cinsiyet ve fiziksel özellikler*
- *Ailenin sosyo-ekonomik durumu ve beklentileri*
- *Mesleğin toplumdaki yeri ve gelir durumu*
- *Akran etkisi*
- *Mesleki olgunluk düzeyi*

MESLEKİ TERCİHTE DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

- **Kendini ve yeteneklerini tanıma** : Kendini ve içinde bulunduğu durumu doğru algılayan, kişisel değerleri ile toplumsal beklentileri arasında denge kurabilen birey, kişisel yeterliliğe ulaşabilir. Kendini tanıyan birey ise seçim işlemlerinde daha tutarlı olacaktır.
- **İlgi alanlarını bilme** : İlgi duyulan bir faaliyet alanı, aynı zamanda yetenekli olunan alanı işaret eder. Doğal olarak sadece yetenekli olunan alanlarda başarılı çalışmalar yapılabilir. Bu nedenle, ilgi alanını belirlemek, meslek seçimini kolaylaştıracak bir etkidir.
- **Değerlerini veya kişilik özelliklerini belirleme** : Mesleki faaliyetlerden beklenen doyumunu, mesleki değer olarak kabul edebilir. Başka bir ifadeyle değer, mesleğin yapıldığı ortamdan ve toplumsal ödüllerden gelen doyumlardır. Değerleri yakından tanımak, bireyi, bu değerlere uygun mesleklere götürecektir. Değerlere örnek olarak kazanç, statü, saygınlık vs verilebilir.
- **Meslekleri Tanıma**: Meslek seçme aşamasında karar verirken çoğu kez bocalanır ve seçimler tesadüflere bırakılır. Bu durum ise ileride hayal kırıklığına neden olur. Meslek seçiminde doğru kararlar alabilmek için yetenekler ve ilgi duyulan meslekler hakkında ayrıntılı incelemelere ihtiyaç vardır.
- **Gelecek ile ilgili planları niteliği kavuşturmak**: Tercih edilecek alana yönelik olarak gelecekte nelerin yapılacağı ortaya konulmalıdır. Çünkü hedef belirlemeden okumak , öğrenim yaşantısı sırasında alınması gereken önlemlerin göz ardı edilmesine neden olur. • Bu durum mesleğe, yaşantıdaki eksikliklerle beraber başlama anlamına gelecektir. Bunu önlemek için, okunacak alanın hangi nedenden dolayı seçildiği ve gencin ileride neler yapacağı ayrıntılı biçimde düşünülmelidir.
- **Dış etkenlerden arınmak, Aile ile uzlaşmak** : Alan ve meslek seçiminde kuşkusuz çevreden fikir alınabilir. Ancak, danışılacak insanlar konularında uzmanlaşmış olmalıdır. Yakın çevrenin etkisiyle yapılacak seçimlerde kararsızlık yaşamak ya da başkaları istiyor diye tercihleri değiştirmek, genci geri dönüşü zor veya olanaksız durumlara götürebilir.
- **Toplumsal yargıların üstünde düşünmek**: İlgi ve yetenekler doğrultusunda olmayan ama salt toplum tarafından üstte tutulan meslekleri tercih etmek de sağlıklı bir seçim olmayacaktır.

MESLEK SEÇERKEN CEVAP ARANACAK SORULAR

- Seçilmesi düşünülen alan, ilgilere ve yeteneklere uygun mu?
- Öğrencinin hangi alanda daha başarılı olduğu biliniyor mu?
- Mesleğin tehlikeli yanı var mı?
- Gerekli olan eğitim dönemi ne kadar?
- Okul sonrası özel bir hazırlık gerekiyor mu?
- Mesleğin yaş, cinsiyet, boy, kilo ve dış görünüşle ilgili belli şartları var mı?
- Mesleğe giriş-emekli olma koşulları neler?
- Sosyal güvenliği var mı?
- Meslekte ilerleme hangi koşullara bağlı?

AİLELERE ÖNERİLER

- Her anne-baba çocuğunun iyi bir geleceğe sahip olmasını ve yaşamı boyunca mutlu olmasını ister.
- Meslek seçimi konusunda yol gösterebilir, fikrinizi söyleyebilirsiniz ama son kararı genç vermelidir.
- Çocuğu iyi tanıyıp, anlayarak, karakteri, yetenekleri ve ilgi alanları doğrultusunda uygun mesleğe yönlendirmeli, mümkün olduğunca gerçekçi ve sağlıklı karar almaya çalışılmalıdır.
- Bazı anne-babalar çocuğunun yeteneklerini gözetmeksizin onu zorlar. Çocuğunuzun yeteneklerine ve isteklerine uygun olmayan bir mesleği seçmesi onu mutsuz ve genellikle başarısız yapar. Gencin kendi ilgi, yetenek ve beklentileri doğrultusunda seçim yapmasına izin verilmelidir.
- Yapacağınız en büyük yardım, ilgi ve yeteneklerini tanımasında ona destek olmaktır. Bazı yetenekler aile tarafından anlamlı bulunmadığı için ihmal edilebilir ya da bastırılabilir.
- Meslek seçiminde gençlerin cevaplamaları gereken bazı sorular söz konusudur. Bu soruları cevapladıkça meslek seçimlerine dair verecekleri kararlar sağlıklı olacaktır. Başarılı olabileceği meslekleri araştırırken çocuğunuzun "Ben neler yapabilirim?" sorusunun cevabı yeteneklerini, "Ben neleri yapmaktan hoşlanırım?" sorusunun cevabı günlük yaşamındaki ilgi alanlarını, "Ben ne istiyorum?" sorusunun cevabı ise meslek değerlerinin tanımlanmasını ve yaptığı işin sonunda elde etmek istediği olanakları belirlerler.
- Anne-baba tutumları, çocuğun mesleki gelişimini olumlu ya da olumsuz olarak etkileyebilir. Örneğin, otoriter aileler çocuğun bağımsız karar verme davranışını pekiştirmezler. Bu durum bireyin, kendisini objektif değerlendirmesini ve meslek kararı vermesini zorlaştırır.
- Anne-babalar belirli mesleklere yönelik olumlu ya da olumsuz tutum ve düşüncelerini çocuğa yansıtmamalıdır. Bu durum, meslek seçimi aşamasında bireyin kendi gerçeklerinden uzaklaşıp, ailesinin benimsediği yöne kan alize olmasına neden olabilir.
- Çocuklar birden fazla yabancı dil öğrenme konusunda yönlendirilmelidir. • Lise öğrencilerinin yaz tatili dönemlerinde kısa süreliğine bir işte çalışması, onların iş yaşamı konusunda deneyim kazanması açısından yararlı olacaktır.

